

Danmarks Naturfredningsforening, Favrskov afdeling

Formand: Alfred Borg, Solsortevej 2, 8382 Hinnerup

Telefon: 8698 7711, mobil 5127 2511

e-mail: favrskov@dn.dk

Dato: 1. juli 2016

Favrskov kommune
Skovvej 20
8382 Hinnerup
Via mail til: favrskov@favrskov.dk

Høringsvar vedr. Forslag til strukturplan for Ulstrup ved Gudenåen

Generelt er det en fin plan, som lægger vægt på at værne om naturens mangfoldighed og de landskabelige værdier. Natur, kulturhistorie og landskab er en vigtig del af potentialet for Ulstrup by med hensyn til bosætning og turisme.

Det underbygges på side 8 om Overordnede indsatser, boxen midt på siden. Her står: *"Favrskov kommune sætter fokus på Gudenåen som meget væsentligt rekreativt og turistmæssigt element i kommunens landskab"*. Det er vi meget enige i, men det er altså hele Gudenådalen og naturen omkring den, der er enestående.

Det er også årsagen til, at DN har været aktivt med i flere projekter i området og fortsat arbejder på at få gennemført en fredning af en del af området, da vi mener, det er den eneste måde, man kan sikre de landskabelige værdier som et aktiv i fremtiden og samtidig forbedre adgangsforholdene der, hvor der fortsat er behov herfor, - når frivillige aftaler ikke slår til. Herom mere i det følgende.

Af hensyn til håndtering af høringssvarene har vi nummereret vore punkter. Der refereres overalt til Del 1, April 2012.

1. Side 4, 7. punkt, samt side 10 første spalte om Trækstien

Apropos indledningen lægger man her op til at opgradering af Trækstien ved frivillige aftaler. Det er vort klare indtryk, at det vil være overordentligt svært at få lavet forlægninger mm ved frivillige aftaler.

Man kan muligvis få etableret gangbroer som ved de to aktuelle partnerskabsprojekter langs (Ulstrup)Gudenåen, men det er dyrt, og vi har erfaret, at det er et stort problem at finde sponsorer hertil fremover. Favrskov kommune har således også selv trukket i bremsen og skåret i det aktuelle projekt med fase 2 af gangbroprojektet, så en (i øvrigt ret billig) strækning, der alene skulle løses med udlægning af grus, er taget ud heraf.

Det vil være en billigere løsning for Favrskov kommune at indgå i en fredning, hvor man laver alternative forløb af trækstien længere oppe i terrænet, som kan bruges, når vandet står meget højt i åen. Sådanne forløb vil desuden være betydeligt lettere og dermed billigere at vedligeholde. Bemærk, at Staten betaler 75% af udgifterne i forbindelse med en fredning.

Vi foreslår derfor, at man ikke i teksten begrænser sig til frivillige aftaler. Det er en samfundsmæssig interesse at sikre en farbar Træksti på linje med andre infrastrukturanlæg.

2. **Side 4. Kortet med pejlemærker, Cykelstien skal helt til kommunegrænsen**
På oversigtskortet på s. 4 nævnes en forlængelse af cykelsti til Kjællinghøl som supplement til Trækstien. Der mangler en konkret plan (indsats) for at få udbygget cykelstien langs Hagenstrupvej ud til kommunegrænsen ved Bjerringbro. Vi ser det som en væsentlig del af det samlede cykelrutenet langs Gudenåen fra kilde til fjord. Det vil også være vigtigt for lokale borgere, der pendler til arbejdspladser i Bjerringbro og som en del af en længere rundtur med tilknytning til de nye stier nord for Gudenåen.
3. **Side 5. Kortet med pejlemærker, Formidlingsspot ved Åbro**
Vi foreslår, at der etableres et formidlingsspot ved Åbro, hvor vejen fra Vellev til Langå krydser Gudenåen. Krydsningspunktet er meget benyttet af lystfiskere og den sydlige bred inviterer også til "en rasteplads"- et pausested - for kanosejlere.
4. **Side 7 om Gudenålandskabet, 1. og 2. spalte.**
Her beskrives landskabets geologiske oprindelse og de forskellige naturtyper, men også truslerne: "... da græsningen flere steder er ophørt, er der også tegn på tilplantning og tilgroning."

DN finder det som et stort og voksende problem, at der sker tilgroning, uanset om det er tilplantning eller naturlig opvækst, da man derved giver ringere betingelser for de lavtvoksende, lyskrævende og ofte nøjsomme planter, der knytter sig til disse landskaber. Vi mangler jo den græsning og høslet, som tidligere var en naturlig del af landbrugsdriften (som de store vilde dyr, der græssede sådanne steder i urtiden). Det skal understreges, at det ikke blot er for at sikre et forhistorisk landskab, men for fremadrettet at sikre betingelserne for biodiversitet. ("Naturpleje" skal altså snarere forstås som "biodiversitetspleje" i det følgende)

Vi får desuden sløret de geologiske formationer, som er en væsentlig del af fortællingen om landskabets dannelse i den sidste del af istiden.

Det bør derfor fremgå af forslaget til strukturplan, at der ønskes fremme af naturpleje i form af græsningsaftaler. Gerne flerårige og med varierende intensitet og sammensætning af dyrearter. Vi er klar over, at det kan være konfliktfyldt i forhold til visse jagtintresser, hvorfra man gerne vil have mange vildtremiser, men det må kunne løses.

Vi mener således også, at man helt bør sikre, at der ikke kan plantes flerårige vedplanter som f.eks. juletræer og energipil. Vi kan se, at truslen er reel, da der flere steder dukker sådanne tilplantninger op i området, nogle steder helt nede ved åen (Bemærk, at der nok er forbud mod tilplantning af skov og juletræer indenfor å-beskyttelseslinjen, men energigrøder er undtaget).

Disse forhold er en væsentlig del af DNS forslag til fredning af en del af Gudenådalen som beskrevet side 10.

Vi er glade for, at Favrskov kommune vil indgå i dialog om en sådan fredning og skal stærkt opfordre til at indgå som medrejsere heraf. Alternativt savner vi en beskrivelse af de indsatser, som Favrskov kommune selv vil tage initiativ til at tage for at sikre landskabet.

5. **Side 7 om Gudenålandskabet, 2. spalte med punkter i kommunens Naturportal.**
Vi skal opfordre til at medtage et punkt om "Bølmen og Hagenstrup Møllebæk".

Bølmen er et stort markant vældområde der giver vand til start af Hagenstrup møllebæk.

Denne er en enestående ren og fin bæk, som nu også er omlagt til et slynget forløb udenom de tidligere møllesøer (et projekt, som DN sætter meget stor pris på).

Vældområdet har givet navn til den fredede Bølmes bakke.

Bølmen kan blive truet ved sprøjtning med gift og anden uhensigtsmæssig anvendelse af arealerne ovenfor.

Vi foreslår konkret, at der skabes sti-adgang ind til Bølmen, da man i dag alene kan komme der ved brug af Naturbeskyttelseslovens adgangsbestemmelser om adgang til udyrkede arealer, hvilket kan føles svært for nogen at udnytte, ligesom lodsejere kan hegne området af med henvisning til græssende dyr.

DN påregner i øvrigt at sikre området og skabe denne adgang i forbindelse med den påtænkte fredning af området.

6. **Side 8. Overordnende indsatser. Turisme.** Der refereres til Visit Gudenåen, som en årrække har koordineret indsatsen og formidlingen af Gudenålandets kvaliteter. Favrskov Kommune ønsker, at denne opgave overtages af det nydannede GudenåSamarbejdet. DN vil gerne deltage i Samarbejdets arbejde og efterlyser samtidig en formuleret Turismepolitik for Gudenådalen og resten af Favrskov Kommune.
7. **Side 8, 4. spalte nederst... om at følge livet under vandet.**
DN Favrskov er med på ideen. Man kan evt. ligefrem bygge en glasskakt ned til bunden i åen, så man kan sidde dernede og se, hvad der passerer forbi (eller gedder, der står i "læ" bag installationen?). Det kan være et godt element i formidlingen om Gudenåen, selvom det bliver en installation indenfor å-beskyttelseslinjen.
8. **Side 9, s.9 spalte, om Sejlads på Gudenåen**
Vi skal gøre opmærksom på, at der også i forhold til sejlads vil være behov for at sikre bredderne mod opvækst, der skjuler landskabet. Det kan være fint at sejle gennem en "skov", men på strækningerne her ved Ulstrup er det det særlige landskab, der skal være synligt. Der er både trusler om flerårige energiafgrøder, der må dyrkes inden for åbeskyttelseslinjen, samt juletræsdyrkning m.m. i de tilstødende arealer i dalen, jf. ovenfor.
9. **Side 10 om Busbjerg og Hvorslev bakker, samt nord for Gudenåen**
Vi finder det som en rigtig god ide at etablere en højtliggende vandrerute i området. Det samme gælder stier nord for Gudenåen. (Der ligger forslag om den sidste i DN's oplæg til fredning af området)
10. **Side 11 om Pleje og drift, Lergravssøen skal medtages i planen**
Vi savner beskrivelse af en indsats vedrørende Lergravssøen i Ulstrup, hvor der forekommer spændende plantearter og hvor der er et geologisk profil, som har national geologisk interesse og som bl.a. besøges af universitetsstuderende. Området bør holdes lysåbent og profilet holdes synligt og tilgængeligt.

Det skal bemærkes, at den tidligere Hvorslev kommune ofrede et anseeligt beløb (knap ½ mio kr) i 2004 på oprensning af søen, reetablering af stier og restaurering af profilet, samt opsætning af formidlingstavler. Denne investering bør sikres fortsat.

Vi skal her henvise til følgende kilder, der lå til grund for initiativet i 2004:

- a. Hvorslev kommune: Møde i Planudvalget 24/10 2000, Sofienlund Lergrav – Et nationalt geologisk interesseområde i Hvorslev kommune. / Oplæg til naturpleje og beskyttelse, undervisning og friluftsliv. .. og de bilag, der lå til grund herfor, bl.a.:
- b. Gunnar Larsen og Christian Kronborg, 1994, Geologisk set: Det Mellemste Jylland – en beskrivelse af områder af national geologisk interesse (Geografforlaget – redakti-

on Steen Andersen)

11. **Side 12 mfl. om Konkrete indsatser - Renovering af skiltning**

Der mangler en indsats til fornyelse af infotavler og foldere vedr. eksisterende vandruter i Ulstrup-området jf. foldere fra Hvorslev kommunes tid.

12. **Side 12 mfl. Skovene ved Ulstrup by – Zonering**

Der er nu en del bynær skov umiddelbart syd for Ulstrup by, hvoraf en del er fredskov. En del af området er tidligere lyngklædte bakker, som nu er vokset til med naturskov.

Området er allerede udpeget som bevaringsværdigt i kommuneplanen. Der er ikke markering for om skovrejsning er ønsket eller uønsket, men det grænser op til et stort område, som er markeret som skovrejsning uønsket.

Vi foreslår at indføre en zonering, så der tilstræbes friholdt flere åbne partier med lyng og andre partier med naturskov, men indfører forbud mod tilplantning af nye plantager. Specielt vil plantager med nåletræ og fremmede løvtræsarter være uønsket her.

Med venlig hilsen

DN Favrskov
Alfred Borg
Formand
Favrskov@dn.dk